

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nuenen c.a.

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 5 oktober 2021

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld.

Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van de gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen in deze gemeente. We hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

We hebben de vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben we de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

Het beeld dat we naar aanleiding van ons onderzoek hebben, is dat de gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten inzicht heeft in de mogelijke risico's en daar ook passende maatregelen op heeft genomen.

De gemeente is sinds afgelopen jaren voortvarend aan de slag gegaan om het vve beleid in de steigers te zetten en staat midden in het proces van het goed vastleggen van het beleid, zoals het gewenste aanbod, de gewenste kwaliteit en het vervolgens verankeren daarvan. Daartoe is in januari 2021 een notitie verschenen met als titel: "Samen werken aan een stevige basis Kansrijk, gezond en veilig opgroeien en meedoen in Nuenen". Hierin is het jeugdbeleid, waaronder ook het vve beleid helder geformuleerd.

De gemeente heeft als basis een aantal doelstellingen geformuleerd waaraan het vve beleid moet voldoen, zoals het gegeven dat alle doelgroepkinderen deelnemen (100%), het aantal dagdelen, het brede dekkend aanbod, de warme overdracht, enz. Daarnaast heeft de gemeente in overleg met een aantal buurgemeenten afgesproken een vve monitor te laten uitvoeren om het zicht op de kwaliteit en de standaarden te vergroten om van daaruit waar nodig de kwaliteit te kunnen verhogen. De gemeente pakt hierin duidelijk haar rol als regievoerder. De vernieuwing van het beleid is met input van alle betrokken partners vorm gegeven. Alle partners zien de meerwaarde

Gemeente: Nuenen, Gerwen en Nederwetten
Gemeente nummer: 0820

OAB-budget gemeente 2021: €63.744

Aantal houders in de gemeente zonder voorschoolse educatie: 5

Aantal houders in de gemeente met voorschoolse educatie: 2

Aantal kinderdagverblijven met voorschoolse educatie in de gemeente: 7

Aantal schoolbesturen in de gemeente: 2

GGD-regio: Brabant- Zuidoost

in van samenwerking op het gebied van vve. De overlegstructuur binnen de gemeente op het gebied van vve is adequaat en vindt structureel plaats.

Wat moet beter bij vve?

Er zijn geen standaarden, met een wettelijke basis, als onvoldoende beoordeeld, dus zijn er geen zaken die beter moeten omdat er aan de wettelijke eisen wordt voldaan.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente heeft nog geen concreet beleid ontwikkeld rondom ouderparticipatie. Ook zijn er nog geen concrete afspraken gemaakt met de vve-instellingen over de wijze waarop ze hun eigen kwaliteit evalueren, verbeteren en borgen. Tot slot kan de systematische evaluatie van het eigen vve-beleid en het bepalen en vaststellen van de resultaten aan kwaliteit winnen.

Vervolg

De gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten voert de wettelijke taken vve voldoende uit. We hebben dan ook geen specifieke vervolgafspraken of herstelopdrachten afgesproken. De gemeente valt onder het reguliere toezicht vanuit de inspectie.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten (hierna gemeente Nuenen).

Werkwijze

- Analyse in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeente;
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaren over het vve-beleid van de gemeente;
- Beoordeling van het vve-beleid van de gemeente Nuenen.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben de jaarlijkse vragenlijst, ingevuld door de gemeente, geverifieerd. Dit hebben we gedaan aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met

betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O** Onvoldoende
- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Nuenen op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Nuenen voldoet in voldoende mate aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. Dat komt doordat alle standaarden, die gebaseerd zijn op een wettelijke basis, als Voldoende zijn beoordeeld. Wat betreft de standaarden die gericht zijn op eigen aspecten van kwaliteit zien we nog verbetermogelijkheden. Zo zijn de standaarden 2.2 ouders, 2.4 interne kwaliteitszorg en 2.5 systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau als Kan beter gewaardeerd.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten			•	
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

1.1 Definitie doelgroepkind

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. Gemeente Nuenen heeft in haar beleid een (brede) definitie van een doelgroepeuter vastgelegd. Verder draagt de gemeente er zorg voor dat de doelgroepdefinitie gecommuniceerd wordt in het veld, zodat hier geen misverstanden over kunnen bestaan en peuters bijvoorbeeld ten onrechte niet in aanmerking komen voor vve.

1.2 Bereik

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. De gemeente realiseert voldoende vve-kindplaatsen en deze zijn ook voldoende verspreid. Er zijn geen wachtlijsten. Het aantal doelgroepeuters in de gemeente is momenteel 22. Zij draaien mee op de kinderopvanggroepen met vve, verspreid over de locaties. Daarnaast is de gemeente van mening dat door de goede samenwerking met het consultatiebureau van Zuidzorg, dat 100% van de kinderen ziet, men ervoor kan zorgen dat alle kinderen met een vve-indicatie een voorschoolse voorziening bezoekt. Wij vinden dat de gemeente hiermee voldoende kan aantonen dat het huidige aanbod toereikend is.

1.3 Toeleiding

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. Binnen de gemeente zijn namelijk afspraken gemaakt en vastgelegd rondom de toeleiding, die in de praktijk ook voldoende worden nageleefd door betrokken partners. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de monitor die jaarlijks wordt uitgevoerd.

1.4 Doorgaande lijn

Deze standaard beoordelen we als Voldoende met een kans voor verdere ontwikkeling. De voorschoolse voorzieningen en de basisscholen hebben samengewerkt aan een eenduidige overdracht. Inmiddels is er wederom een aangepast overdrachtsdocument (versie 5) gebaseerd op een genormeerde methodiek, omdat dit beter aansluit op het volgsysteem van de basisscholen. Alle kinderen met een specifieke ontwikkelingsbehoefte worden door de pedagogisch medewerker (voorschool) en de leerkracht (basisschool) met elkaar besproken, met andere woorden, voor deze kinderen is er altijd een warme overdracht. Echter een van de partners is hier nog wel kritisch over. Hun grootste aandachtspunt en verbeterpunt vanuit inhoudelijk

oogpunt is dat er met de uitvoering van de programma's nog steeds een beperkte doorlopende lijn met het onderwijs bestaat, omdat daar geen opvolgende methode wordt ingezet. Hun advies is om kinderen met een vve indicatie die uitstromen naar het basisonderwijs, daar op een vergelijkbare wijze als bij hen worden ondersteund. Dat is mogelijk middels een specifiek programma voor vroegschoolse educatie. Daar ligt dus nog een mooie ontwikkelkans in het kader van de doorlopende leer- en ontwikkellijn voor kinderen.

1.5 Resultaten

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. Zowel met de houders van de betrokken vve-locaties als de schoolbesturen zijn (weliswaar nog beperkte) resultaatafspraken gemaakt. Deze zijn echter nog weinig smart beschreven in een beleidsdocument. Wij nodigen de gemeente en de vve partners uit deze afspraken nader te concretiseren op reële en haalbare te bereiken resultaten, zodat in de aankomende periode de gemeente deze resultaten kan (laten) monitoren. Dan zal kunnen blijken of de gestelde ambities ook daadwerkelijk behaald worden. Dat hoeven geen cito toets uitslagen te zijn, omdat hier geen verplichting meer op rust om die af te nemen. We denken daarbij bijvoorbeeld aan de in het gezamenlijk overdrachtsdocument gehanteerde domeinen als spraak-taalontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociaal- emotionele ontwikkeling van peuters, etc. waarbij streefdoelen worden geformuleerd hoe ver men de (doelgroep)peuters minimaal heeft laten ontwikkelen en wil bereiken op deze domeinen alvorens zij overstappen naar de onderbouwgroepen van het basisonderwijs. Afgesproken is dat de gemeente de inspectie op de hoogte brengt van de afgesproken resultaten, zodra deze zijn vastgelegd.

1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau

Deze standaard waarderen we als Voldoende. De gemeente heeft doelen vastgelegd in de inmiddels georganiseerde Lokale Educatieve Jeugdbeleidsagenda 2021-2024 middels een nieuw beleidsplan, met input van alle betrokken partners. Dit plan zal binnenkort aan de raad worden voorgelegd. De verwachting is dat hier groot draagvlak voor zal zijn. De gemeente heeft in dit proces duidelijk haar regierol opgepakt en voldoende afgestemd met betrokken partners. Wij vinden dat de gemeente daarmee voldoende stuurt en coördineert om vve tot stand te brengen en te borgen.

Vve-beleidscontext

2.1 Integraal vve-programma

Deze standaard waarderen we als Voldoende. De gemeente heeft afspraken vastgelegd over het gebruik van een vve-programma dat voldoet aan artikel 5 van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Dit geldt ook voor het gebruik van een observatiesysteem voor het volgen van de brede ontwikkeling van peuters. De GGD controleert dit jaarlijks.

2.2 Ouders

Deze standaard waarden we als Kan beter. Op dit moment heeft de gemeente nog geen concreet beleid opgesteld over de actieve participatie van ouders binnen vve. Het is wel regelmatig een onderwerp van gesprek binnen de overlegstructuur met betrokken partners. Bij de start van het nieuwe vve beleid heeft de gemeente wel duidelijk haar regierol naar de partners opgepakt om ouderbetrokkenheid te stimuleren. De reden daarvan was om te zorgen voor zo min mogelijk uitval ten tijde van de harmonisatie, daarom achtte men persoonlijk contact naar ouders als heel belangrijk.

2.3 Externe zorg

Deze standaard waarden we als Voldoende. De gemeente communiceert de bestaande zorgstructuur voor peuters voldoende met het veld, zodat peuters die daarvoor in aanmerking komen op tijd de hulp kunnen krijgen die ze nodig hebben. Door middel van het CMD, Centrum Maatschappelijke Dienstverlening, en andere partners wordt extra ondersteuning ingezet op het gebied van onderwijs, opvoedondersteuning of andere jeugdhulp als dit nodig is. Op deze manier wordt er optimaal gebruik gemaakt van de capaciteiten tot vroegsignalering van de professionals die werken met de groep kinderen in de leeftijd 0-4 jaar. Gezamenlijk wordt bekeken of er ondersteuning nodig is en op welk vlak. De wijze van ondersteuning kan erg variëren, afhankelijk van de casus, zo kan er voor gekozen worden een vve-indicatie af te geven, omdat het bijvoorbeeld erg druk is in het gezin en er zo meer rust komt, of omdat het kind een (taal)ontwikkelsachterstand heeft.

2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen

Deze standaard waarden we als Kan beter. De gemeente heeft namelijk op dit moment geen concrete afspraken met de vve instellingen over de wijze waarop ze hun eigen kwaliteit evalueren, verbeteren en borgen. Wij vinden dan ook dat de verantwoording aan de gemeente vanuit de vve-instellingen aan kwaliteit kan winnen, waardoor de kritische dialoog over kwaliteit van vve binnen de gemeente en met de partners kan versterken.

2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

We waarden deze standaard als Kan beter. Zo kan de evaluatie binnen de PDCA-cyclus aan kwaliteit winnen. De gemeente Nuenen heeft samen met de andere 9 gemeenten in het Samenwerkingsverband (SWV) PO De Kempen aan een gerenommeerde organisatie de opdracht gegeven een vve monitor uit te voeren bij de voorschoolse voorzieningen en basisscholen. We gaan er derhalve ook van uit dat in het nieuwe beleidsplan van de gemeente het periodiek evalueren nu als actiepoint zal worden opgenomen in de aankomende beleidsperiode van vier jaar.

Vve-condities

3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. De gemeente geeft de GGD jaarlijks de opdracht alle voorscholen, die vve aanbieden, te beoordelen op de basisvoorwaarden vve. De GGD heeft deze opdracht in het afgelopen jaar uitgevoerd waaruit blijkt dat alle locaties voldoen aan de door de GGD gestelde normen.

3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader

Deze standaard waarderen we als Voldoende. De gemeente heeft een contractkader opgesteld waarin de voorwaarden zijn opgenomen conform de wet op de Kinderopvang en het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Dit kader kan dienen als sturingsinstrument voor kwaliteit(szorg).

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Nuenen geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

We hebben tijdens het onderzoek al aangegeven dat we beter en concreter kunnen sturen op resultaten. Het maken van resultaatafspraken staat in 2021 op de actielijst. Daarnaast gaan we het huidige beleid herzien in 2022 en zullen we de in het rapport genoemde verbeteringen mee nemen.

Het vastgestelde jeugdbeleid (januari 2021) gaat al deels in op verbetering van de doorgaande leerlijn.